Fra Det Kgl. Biblioteks tekstportal (tekster.kb.dk)

Forfatter: Hauch, Carsten

Titel: Udrag fra En polsk Familie

Citation: Hauch, Carsten: ”En polsk Familie: 1-2. - 1926”, i Hauch, Carsten: *En polsk Familie: 1-2. - 1926*, udg. af POUL SCHJÆRFF , 1926-29, s. 76. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-hauch01val-shoot-idm140529614022256/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: En polsk Familie: 1-2. - 1926

Tidlig næste Morgen, da Adalbert sad i Tanker, og bladede i en Bog, traadte hans Fader ind i hans Værelse, hvilket han ellers aldrig pleiede. »Jeg skylder dig et Besøg paa dit Kammer,« sagde han, »og vil nu, før jeg reiser, betale min Gield; hvad er det for en Bog, hvori du læser?« — »Et historisk Værk som De seer.« — »Det er godt, min Søn! Naar du er alene, har jeg Intet imod at du læser, men vær forsigtig dermed, viis ikke dine Bøger til Nogen, og laan dem aldrig ud!« — »Hvorfor maa jeg ikke laane dem ud?« spurgte Adalbert. — »Fordi Menneskene kun ville beundre dine Indsigter, naar de ere ubekiendte med Kilderne dertil, thi da kiende de heller ikke Grændserne derfor, og formode derfor, at det, du siger, neppe er Tusindedelen af det, du veed; har du derimod angivet Kilderne, hvoraf du øser din Viisdom, da vil man smile og troe, at Viisdommen er Bøgernes, og ikke din; Ingen agter de Kundskaber, han selv ved faa Timers Læsning troer at kunne erhverve.«

Disse Ord trøstede Adalbert, thi hvor stor hans Faders Selvbeherskelse var, troede han det dog umuligt, at han, hvis nogen Ulykke truede ham, eller hvis han følte nogen stor Lidenskab i sit Indre, kunde tale med en slig Ro og Besindighed.

»Veed du ellers hvorfor jeg nu reiser til Warschau?« spurgte Starosten. — »Nei.« — »Jeg vil oprigtig sige dig Grunden: At hiin Landløber er flygtet vil Storfyrsten ikke høre med Ligegyldighed, thi han veed vel, hvor farlige slige Personer kunne blive, derfor troer jeg det rigtigst, selv at meddele ham denne Begivenhed, før Andre komme mig i Forkiøbet; i øvrigt er der En i vor Familie, for hvilken denne Tildragelse let kunde have meget alvorlige Følger.« — »Virkelig?« — »Veed du hvem der har befriet Folkesangeren?« — »Nei.« —»Din Onkel Czernim har befriet

ham.« — »Hvoraf veed De det?« spurgte Adalbert spændt. — »En Fange, hvis Fængsel laae ved Siden af den blinde Landløbers, har kiendt din Onkels Røst, imidlertid er det bedst at tie dermed, thi vor Families Ære vilde lide, hvis det blev bekiendt.« — »Sikkert har hiin Fange bedraget sig.« — »Neppe; jeg selv vil ikke tale til Czernim om denne Sag, af Andre maa han dog gierne erfare den. Men nok herom; taler du ofte med din Broder Casimir?« — »Endnu i Gaar Aftes besøgte han mig.« — »Har du Indflydelse paa ham, saa overtal ham til at tage sig Noget for, og især til at vise Alexandra den Opmærksomhed, han er hende skyldig.« — »Jeg frygter, at hvert Ord i den Henseende er spildt.« — »Hvad har han da imod Alexandra?« spurgte Starosten, »elsker hun ham ikke af sit inderste Hierte? Har hun ikke bragt ham en betydelig Formue? Er hun ikke god og forstandig? Ja endog smuk er hun, thi kun hendes Svaghed, hvori den Utaknemmelige selv er Skyld, foraarsager, at de fine og ædle Træk ikke falde saameget i Øinene; i Sandhed, hun behager mig langt meer, end hendes uartige Søster, der snarere ligner en Vildkat fra Skoven, end en dannet og velopdragen Pige.« — »Men Kiærlighed lader sig ikke tvinge,« sagde Adalbert. — »Derimod stride mine Erfaringer aldeles, jeg kiender ikke den Lidenskab, som jeg ikke vilde paatage mig at betvinge: en Reise, et Par Aars Fraværelse, saa er Indtrykket udslettet, og man smiler over sin fortige Daarlighed; ja enhver Lidenskab er en Daarlighed, enhver Mand, der troer at være forelsket, og derfor opoffrer noget Væsentligt, anseer jeg for en Nar og en Sværmer, og jeg vilde, i slige Tilfælde, aldeles ikke betænke mig paa at bruge Tvangsmidler imod ham, ligesom mod en Vanvittig. Overtal blot Casimir til at tage sig Noget for, saa vil nok hans Lidenskab forsvinde.« — »Men Casimir er jo ikke

forelsket,« sagde Adalbert. — »Deri tager du feil min Søn«. — »I hvem er han da forelsket?« — »I Emilie, men det vil ikke vare længe, vær du rolig derfor!« — »Og Emilie, elsker hun ham igien?« — »Hvor kan du troe, at en saa dannet Pige, som Emilie, skulde elske Casimir? Farvel, Adalbert! vær opmærksom paa Alt, hvad der foregaaer i min Fraværelse, Erfaring har lært mig at mistroe de fleste Mennesker, men paa dig troer jeg, Adalbert, paa dig og paa en Anden, som jeg ikke vil nævne, thi paa hvem kan en Fader hellere bygge, end paa sine Børn, min ældste Søn er desværre en sørgelig Undtagelse; lev vel, jeg ønsker at see dig et Øieblik paa mit Kammer, inden jeg reiser.« Derpaa trykkede Starosten sin Søns Haand og gik.

Adalbert følte sig beskæmmet ved sin Faders Tillid, som han maatte tilstaae sig selv, at han ei fortiente. Desuden ængstedes han over Casimirs Lidenskab, hvis Mulighed han nu, da hans Fader havde aabnet hans Øine, ikke kunde betvivle. Hans Hierte bankede heftigt ved Tanken om, at Emilie maaskee deelte Broderens Følelser. »Men han er jo gift,« raabte han høit, »en saa forbrydersk Kiærlighed kan Emilie ikke nære.« Imidlertid maatte Adalbert tilstaae sig selv, at Casimir var ung og smuk, og at den qvindelige Verden, trods hans Letsind, betragtede ham med venlige Blik. For første Gang i sit Liv nærede Adalbert en bitter Følelse mod sin Broder, og han kunde ikke negte for sig selv, at Emilies Elskværdighed havde virket stærkere paa ham, end han hidtil havde troet.

Da Starosten traadte ud af sin Søns Kammer, mødte han Iwan, der ventede paa ham, og der, paa hans Vink, fulgte ham ind i hans Værelse. — »Jeg har været paa Oberstens Gods, Deres Excellence,« sagde Iwan, og bukkede dybt. — »Var Folkesangeren der?« — »Var han der, saa have de giemt ham vel, Deres